

UCHWAŁA NR XXVI/158/2017

RADY GMINY DOBRE

z dnia 29 marca 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobre
na lata 2017 – 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (Dz. U. z 20016 r. poz. 446, poz. 1579 i poz.1948) oraz 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r .o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 roku poz. 575, poz.1198, poz. 1583 i poz.1860) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre na lata 2017 – 2019, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobre.

§ 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Dobre.

Przewodniczący Rady

Tomasz Kuźba

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/158/2017
Rady Gminy Dobre z dnia 29 marca 2017 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre na lata 2017 – 2019

Dobre, 2017 rok

I. Wprowadzenie.

„ Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobrze na lata 2017-2019” został opracowany w oparciu o art.176 pkt 1 oraz art.179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Głównym celem Programu jest skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjający prawidłowemu jej rozwojowi w gminie Dobrze. Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, jak i działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne.

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój w każdej sferze - emocjonalnej, intelektualnej ,poznawczej. To właśnie rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka, tworzenie jego systemu wartości i wiary we własne możliwości, dlatego ważne jest aby funkcjonowała ona prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której występują poważne nieprawidłowości w zaspakajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, czy pijaństwo rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, pedagogów szkolnych, pracowników służb medycznych, (pielęgniarek , lekarzy), policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zatem praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny . Z uwagi na więzi emocjonalne łączące dziecko z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany postawy życiowej i stworzenie prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrotu do domu.

Pomoc społeczna jako instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych , których nie są one w stanie pokonać , wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

W przepisach zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie a nie bezpośrednie zaspakajanie potrzeb.

Zawarte w niniejszym Programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożone różnego typu patologiami, dysfunkcjami oraz dzieci i młodzież zagrożoną niedostosowaniem społecznym.

Program będzie realizowany w toku bieżącej pracy Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przez programy celowe opierające się na poniższych podstawach prawnych.

II Diagnoza.

Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej z gminy Dobre przedstawia się następująco:

lp	Dane ze sprawozdań	2015rok	2016 rok
1	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	222	201
2	Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej	112	88
3	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych	212	191
4	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń niepieniężnych	66	62
5	Rodziny korzystające z pomocy z powodu ubóstwa	166	156
6	Rodziny korzystające z pomocy z powodu bezrobocia	152	135
7	Rodziny korzystające z pomocy z powodu bezradności w spr. opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	13	12
8	Liczba dzieci dożywianych w placówkach oświatowych	73	70

Na terenie gminy Dobre 7 rodzin ma ograniczoną władzę rodzicielską poprzez ustanowienie nadzoru kuratora. Trzy rodziny są ustanowione przez sąd rodzinny rodzinami zastępczymi wychowuje się w nich 5 dzieci.

W 2015 roku jeden asystent pracował z 9 rodzinami w których było 33 osoby w tym 15 osób dorosłych i 18 dzieci. Dla każdej rodziny asystent wraz z rodziną i pracownikiem socjalnym opracował plan pracy z rodziną. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo wychowawczych, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenie sobie z problemami dnia codziennego. W 2016 roku pracownicy wnioskowali o przydzielenia asystenta w 10 rodzinach , w których było łącznie 44 osoby w tym 26 dzieci i 18 dorosłych. Rodziny te systematycznie odwiedzał jeden asystent, udzielał wsparcia i pomagał w codziennym funkcjonowaniu.

III. Podstawa prawna:

- a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r, poz. 575 ze zm.),
- b) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.),
- c) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre na lata 2006 – 2018, Uchwała Nr XX/116/08 z dnia 26 listopada 2008 r. Rady Gminy w Dobrem.
- d) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390),

IV. Cel programu.

Głównym celem programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie oraz pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie środowisk rodzinnych w tym:

- a) rozpoznawanie - analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu i problemów opiekuńczo- wychowawczych,

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- a) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w formie gorącego posiłku,
- b) przyznanie pomocy finansowej na zakup posiłków dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych

- c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie gminy Dobre,
- d) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków i pomocy w naturze oraz stypendiów socjalnych.

3. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:

- a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, nauczycieli, pedagogów i przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom, psychologów, pedagogów Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej i innych specjalności,
- b) kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem,
- c) podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców,
- d) umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych,.
- e) zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez:
 - profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami,
- f) możliwość zatrudnienia asystentów rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci poprzez :
 - zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny,
 - pomoc w odzyskaniu dzieci przez rodzinę,
 - pomoc w przywracaniu funkcji opiekuńczo -wychowawczych i pełnienia prawidłowo ról w rodzinie,
 - współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną.

4. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności:

- a) koordynacja działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:
 - bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży, .
- b) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne,
- c) interwencję kryzysową w rodzinie,
- d) grupy wsparcia dla osób i rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

5. Pomoc w formie rodzin wspierających w szczególności:

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z najbliższego otoczenia rodziny i dziecka.

Zadania rodziny wspierającej to m.in.

- a) pomoc w opiece i wychowaniu dziecka,
- b) pomoc w nauce,
- c) wypracowanie nawyków wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny,
- d) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- e) kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych,
- f) prowadzeniu gospodarstwa domowego tym, oczywistych spraw dla rodziny jak: nauka gotowania sprzątaniam, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego.

Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy.

W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

7. Profilaktyka:

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienia podstawowej funkcji komórki społecznej,
- b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia,

V. Adresaci programu:

Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Dobre, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze bezrobociem, niezaradnością życiową związaną z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz uzależnieniami. Problemy te przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspakajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń szkolnych, izolacji społecznej oraz wchodzenie w konflikt z prawem.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

VI. Zasoby:

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem we współpracy z następującymi instytucjami:

- Placówki oświatowe (nauczyciele, wychowawcy),
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radziejowie
- Komenda Powiatowa Policji ,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrem,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radziejowie
- Sąd i Kuratorzy Społeczni i Zawodowi ,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dobrem,
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminny Ośrodek Kultury w Dobrem

VII. Harmonogram realizacji programu:

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrem. Program realizowany będzie na terenie Gminy w latach 2017– 2019, będzie na bieżąco prowadzona pogłębiona diagnoza celem dostosowania działań do potrzeb rozwojowych rodzin dysfunkcyjnych.

Wskaźnikami realizacji programu będą:

- liczba i formy udzielonej pomocy
- liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny.
- liczba rodzin korzystających ze wsparcia rodzin wspierających.

VIII Finansowanie programu:

- Środki własne gminy,
- dotacja z budżetu państwa,
- środki pozabudżetowe.

IX. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej:

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej:

2. **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej:

3. **50%** na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

X. Monitorowanie programu:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem będzie co roku przedstawiał Radzie Gminy syntetyczne sprawozdanie z realizacji Programu, ujęte w corocznych sprawozdaniach z realizacji.

XI. Zakończenie:

Gmina Dobrze od kilku lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak w obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tej funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

Przewodniczący Rady

Tomasz Kuźba

UZASADNIENIE

W związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. Nr 149, poz.887.) tekst jednolity z 2013 roku poz. 135 z późn. zm, która nałożyła na gminę obowiązek objęcia szczególną pomocą rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo– wychowawczej. Ten obowiązek realizowany jest w oparciu o 3 – letni program wspierania rodziny.

Przewodniczący Rady

Tomasz Kuźba